



דו"ר כנגוריון בראש

אם היה ספק כלשהו שאלה הן החזיתות ושכן הוקל מאוד על כירור האמת, הרי בא איש אחד וסירר אותה. ברבע שקם דו"ר כנגוריון בכבודו ובעצמו, והתייצב בגלוי בראש המחנה שיצא השבוע למלחמת-חרמה במסילי השלטון, היה ברור בעליל באיזה סכך הסתבך הגרעין האמיתי של המשטר. בשום מקרה אחר לא היה דו"ר כנגוריון מסכים ליצור מצב בו עמדו זה מול אלה, בצורה שלא נשתמעה לשתי פנים, ראש ממשלת ישראל ולחומי-האמת.

תרועת-ההצצה הבינייטית הראשונה באה בצורת שאילתה, אותה הוזמן כנראה ביג'י עצמו, כמעט למחרת החטיפה, מפי חברת-הכנסת המפא"יית בה אידלסון. שאלה אידלסון, עסקנית אפורה וטיפוסית של ארגון אמהות עובדות: "מהי מידת האמת בפי דוברי השבועות העולים הזה כי אליהו תבור נחטף עלייך שירות-הבטחון? היש יסוד להנחה הנפוצה בעתונים, כי אנשי העולם הזה ביימו את הדבר?" (בא תו רגע אל הפיץ אמנם שום עתון הנחה זו, אלא היא צוטטה באופן רשמי מפי דוברי המשטרה והשב"ב, תוך ציון המקור.) תשובת ביג'י לשאלתה המבויתת: "לשאלה זו בדקתי (את) הדבר ואני משוכנע כי טענת דוברי השבועות היא עלילה פושעת, מחוסרת יסוד, המטילה על כבד על ממצאיה. לשאלה 2: הנחה זו אינה נמונת, אבל לפי הידיעות הסעטות שיש בידי, אין ביכולתי להגיד איזו כנופיה ביימה או ביצעה את החטיפה, אם באמת היתה חטיפה."

מכיון שבכל הכנסת, על 120 חבריה בעלי-החסינות, אין אף ח"כ אחד המעז לקום בגלוי נגד המנגנון הכליכול ורבה-התיקים של השב"ב, לא קם אף ח"כ אחד לשאול את השאלתה האמיתית, שהתבקשה מן המצב: "אילו באמת ביצע השב"ב או מוסד הקשור עמו את החטיפה, האם היה שרי-הבטחון קם ומודה במעשהו?" "האם קיימת אפשרות כי השב"ב או מוסד הקשור עמו או מוסד הדומה לו, ביצע את החטיפה ומסתיר את הדבר גם בפני שרי-הבטחון, כדי לחפות על כשלונו המחפיר של הנסיון?" "איזו דרך אחרת יש לשב"ב או לשלוחה אחרת של מנגנון החושך לטחוט מפי אדם

מאמר זה נכתב בידי חבר-הכנסת ד"ר יוחנן באדר בעתון "חרות" יומיים אחרי הויכוח בכנסת על חטיפת אלי תבור. מאחר שזהו הניתוח האובייקטיבי הנוקב ביותר שפורסם עד כה על פרשה זו, מידי אישיות שאינה צד לפרשה, בעלת עבר מזהיר כעורך-דין וכאיש-ציבור, מעתיק אותו. העולם הזה במלואו אף שאינו תמים-דעים עמו ביחס למסקנות הניתוח. ש.ד. היה הכינוי שניתן בשעתו על-ידי אנשי הארגון הצבאי הלאומי לצמרת ההגנה, וביחוד ל"ש"י, אבי הש.ב. הנוכחי. האותיות הן ראשי-התיבות של "שמונה-עשר דרקס". הביטוי הזה נוצר אחרי ששמונה-עשר מראשי אצ"ל פרשו בשנת 1936. עברו להגנה.

של המשטרה לא הובע או ספק לגבי עצם החטיפה.



לשון הרופא וסגנון המשטרה

רעתה — לגבי שובו של אלי תבור — והמצב בו היה: הרופא בדק אותו בשעה שחזר הביתה, וטרם נלקח למטה המחוזי של המשטרה ונחקר על ידה. מר שיטריט ציטט מפרטיכל החקירה הזאת לאוני הכנסת. ואף אם לא נעשה את התיקון הדרוש, כדי להיחזק בין לשון רופא לבין סגנון פרטיכל משטרי — הרי ברור ממה ששמענו, כי מצבו של תבור בשעת הבדיקה היה בדיוק כמצבו של אדם שזה עתה יצא מידי חוספי.

הוא היה "מבולבל", הוא רעד באבריו, היה לו חום (37.6 מעלות), הוא התלונן על כאבים בגופו ועור פניו.

גם זה מובן לגבי אדם שראשו היה בי משך שעות רבות בשקו, וכחור צעיר זה היה צריך להיות שחוק גדול, לו כל הסימנים האלה היו מבויתים, בכדי לעשות רושם שהוא נחטף, ולולא היו חוספים אותו ומתנהגים בו כמו שסיפר אחר כך, ולו היה מבלה אותה יממה בשקט ושלחה באיזו די רה, ומצפה עד שיוכל לצאת ולסכר בדיות, הרי לא היו בו איתם סימנים פיזיים. אותה רעידה ואותו בילבול שהרופא העיד עליהם. ועוד: לו היה מחליט אורי אבנרי מתוך שגאה לשב"ב, או מתיך חשק להוסיף לפרסומת לעתונו, לביים חטיפה — האם היה בוחר באלי תבור כשחקן הראשי? הרי ש' לאו הוא היה עושה את המלאכה בעצמו, או היה מגייס אחד מחבריו הוותיקים, ה' ראויים בעיניו לאותה פירסומת רבה השפכה עתה את אלי תבור הצעיר לאחד מן העתונאים המפורסמים ביותר בארץ.

לו רצה אורי אבנרי מראש לביים האשמה נגד שב"ב, לא היה בוחר בכחור של שב"ב. אין סיבה לרדוף אותו. ובחודאי היה מחפש לעצמו מועמד שידע לעמוד בחקירה עליידי חצי תריסר קציני משטרה — כסלע.

בקיצור, לו היתה כוונה לביים חטיפה, לעולם לא היו אנשי העולם הזה בוחרים באלי תבור, שהוא איננו חתיק בחברתם ואין לסמוך עליו שירצה ויוכל להשתתף בכיום — ולעמוד בו — ולא לגלות את האמת.



עצה לנחטפי המחזר

רעתה — למה הוטל ספק בעצם סיפורו של אלי תבור על חטיפתו, או, כפי ש' בצורה אופיינית התבטא עתה מר שיטריט, לגבי חלקים מסויימים של סיפורו?

ולמה נמשכה חטיפתו הבלתי-חוקית על-ידי האלמונים (וזה ליממה שלמה) בדרך של חטיפה נוספת, חוקית, עליידי המשטרה, לשתי יממות נוספות?

ואמנם, אחרי מה שקרה לאלי תבור אחרי שחזר הביתה, כדאי לעיץ לכל אחד שיוזמן לו להיות חטוף בישראל: אם נחטפת ו' שוחררת — אשריך! אך תשמור את המעשה בסוד גמור, ותהור פן יודע הדבר למשטרה. כי אם יודע הדבר, תצטרך לא להאשים אלא את עצמך, אם יקרה לך מה שקרה לאלי תבור.

ואנשי משטרה יתחו אותך מיד מביתך, טרם התאוששת במקצת, וטרם אכלת או שתית, כשיש לך חום, וכאבים בגוף, ובעודך "מבולבל", יושיבו אותך אל שולחן ויחקרו אותך חקירת לילה מן הערב עד לפנות בוקר, ויגידו לך שאתה משקר, ושזה אגם מאמינים לך, ויציעו לך שתיבדק באמצעות איזו מכונה מיסתורית ששמה מכונה אמת, או מגלה שקר, שהמשטרה משתמשת בה

אלי תבור נעצר ל-48 שעות על-ידי המשטרה. אלי תבור שוחרר מן המעצר, מבלי שיעשה דבר מאלה שלמי החוק יש לעשות אם נעצר אדם לחקירה והיא עומדת להימשך נגדו גם אחרי ששוחרר. השולחן נקי איפוא כרגע. ואפשר קצת לדון בפרשה, שהיא מעניינת מבחינה ציבורית ועל רקע הפרשה, שהוא הרבה יותר מעניין.

וראשית, האם הוא נחטף או לא נחטף? אחרת: האם החטיפה היא אמת — או ש' ברוימה על מנת להשפיע את ש.ב. ותשובתי: הוא נחטף.

התנהגות משפתנו, וכן התנהגותו הוא מעידים שנחטף. הם לא הגיבו אחרי שלא הופיע בשיבת מערכת העולם הזה במוציא שבת. והם לא הגיבו כשלא בא, אחר כך, לפגישה עם אשתו, כפי שנדבר ללכת אתה לקולנוע. אך אחרי שעות נוספות — פנו למשטרה.



מדוע אלי תבור

פנייה זו אופיינית היא: מי שהיה קצין גבוה במשטרה ועתה קרוב הוא להעולם הזה, שטיינברג, הודיע למשטרה על העדרו של אלי תבור והביע חשש, כי הוא נחטף, אך יחד עם זה גם את החשד, כי אלי תבור נחטף בקשר עם מאמרו על אי-הסדרים ב' ארגון משחקי כדורגל ועם כוונתו לגלות בענין זה דברים נוספים.

היה טבעי, כי החשד הראשון יתעורר בקשר עם שטח פעולתו של אלי תבור, ונגד חוגים בהם נגע ואף פגע. היה טבעי, ש' החשד לא יכחן נגד ש.ב., למשל, כי אלי תבור הוא רפורטר צעיר, לא מן החשובים (בכל הכבוד) במערכת העולם הזה, ולא הוא היה ראוי ל"סנקציות" מטעם שב"ב. (לו היו רוצים אנשי שב"ב, בסנקציות" נגד השבועות ההוא, שהתקף לא פעם את המוסד שהם משרתים אותו במרץ ובאמונה), אלא ה"בור" סים" שלו, עם אורי אבנרי בראש. ובכן טבעי היה שהחשד הראשון התכחן לחוגי הכדורגל.

אולם העובדה, שמר שטיינברג הביע את החשד היה בפני אנשי המשטרה — זו הוכחה כי בשעה ההיא לא היתה בין אנשי העולם הזה שום כוונה להאשים את אנשי שב"ב. בחטיפה ההיא, כלומר שהדבר לא בוים, כי הם התנהגו באופן טבעי, חיפשו את סיבת החטיפה בשטח שאין לו איפי פוליטי או מפלגתי, וביקשו מן המשטרה ש' תחפש אחרי הנעלם לפי החשש המתקבל על הדעת, לפי שטח פעולתו של אלי תבור בתקופה זו.



לא גוייסו כוחות...

אבניו ש' אלי תבור, ציוני כללי ו' חתיק, מה הוא עשה כשהלכו ורבו פני שעות? הוא הלך אל מר רוקה, הוא פנה למר ברנשטיין, שזיורו את חיפושי המש' טרה. ושוב חזרה מפיו הסברה, כי הבחור נחטף בקשר עם מאמרו על השערוריה ב' כדורגל. ומובן מאליו שחשש זה היה טבעי לפי הנתונים שהיו ידועים אז, אם גם לידי לא היו מספיקים לקביעת עובדה איזו שהיא.

האם המשטרה חיפשה את אלי תבור מאז גודע על היעדרו ועד אשר נודע לה שחזר לביתו? מר שיטריט, שר המשטרה, אמר לנו, כי המשטרה מלאה את חובתה וחיפ' שה אחר הבחור הנעלם. בענין זה אין לי דעה סופית, אם גם נדמה לי שלא גוייסו כוחות דומים לאלה אשר רגילים להפש כש' נעלם ילד או ילדה מבית הוריהם. מכל מקום, אין חילוקי דעות לגבי העובדה, כי מצידה



המאבק המשפטי

רגע מתוך הישיבה השלישית בבית-משפט השלום ב' תל-אביב, שדן בדישה לעכב יציאתו של אורי אבנרי מן הארץ. בישיבה זו נטונה המשטרה מדישתה. במרכז עומד עורך-הדין מרינסקי, שממאל: קצין המטה הארצי אליעזר פונגאטש; מימין: מפקח ראשון אהוד ספורטה, עתונאים ועורכי-דין.

אינפורמציה על השיטה בה השיג העולם הזה ידיעות טודיות על הנעשה בישיבות הממשלה והש.א. עצמם?

● כיצד רגיל השב"ב לעצור אנשים שיש ברצונו לחקורם, לאור העובדה שאין לשב"ב שום מעמד רשמי מוכר?

● כיצד זה יתכן כי השב"ב, אשר אסר את הנאשמים ברצח קסטנר ארבע שעות אחרי המעשה אף שלא השאירו שום עקבות, ואשר יש לו שליחים וסוכנים בכל חוג, מפלגה ועתון במדינה, לא גילה עד היום שום עקבות שיויבלו אל חוספי תבור או מביימי החטיפה?



הצגה מבישה בכנסת

אזרות אלה לא נשאלו. בכנסת כולה לא היה איש שישאל אותן. תחת זאת ערכה הכנסת כעבור חצי שעה הצגה מבישה, שהוכיחה בצורה מוצעת את מוסר התוכן הדמוקרטי מתחת למעטה הפורמלי החיצוני של מוסדות הייצוג במדינה.

לפני הכנסת היו מונחות שלוש הצעות לסדר-היום. המציעים לא הציעו להסיק שום מסקנה. הם דרשו רק כי הכנסת תערוך דיון מקיף על טיפול המשטרה באלי תבור. היה ברור כי ויכוח זה היה ממילא מעלה את בעית זהות החוספים.

המציע הראשון, ד"ר יוחנן באדר (חרות) נגמע בקצנות מלהשמיע כל חשד ביחס לחוספים. כעבור יומיים פירסם מאמר ארוך ומנומק, בו העלה את הגירסה כי החטיפה בוצעה עליידי מנגנון-החושך של מפא"י (ראה מסגרת). אולם בויכוח זה הצביע רק על פרט אחד: התנהגות המשטרה, שפעלה מן הרגע הראשון כדי לשבור את אלי תבור, מעלה חשד כבד. העובדה שהחקירה במשטרה נוהלה עליידי אנשי קשר של השב"ב, באותה שעה שחבור השמיע חששות כבדים ביחס לחלקו של מנגנון-החושך בפרשת חטיפתו, עמדה במרכז דבריו.

בחקירה (של אלי תבור) השתתפו קציני משטרה רבים, וביניהם קצינים שלפי חידוע בציבור הם קציני-קשר בין שב"ב. לבין המשטרה, קרא באדר. "אינני רוצה לפטול קצין ששירת בשב"ב, אולם אני שואל את הבית אם היה זה לפי הטעם הטוב, ואם זה הלם את שמה הטוב של המשטרה ואת כבוד המדינה, שבאווירה זו, שלאחר החטיפה, השתתפו אנשי השב"ב בחקירה? האם אין במשטרה קצינים אחרים? האם אין עובדה זו שבין הקצינים השתתפו חוקרים של השב"ב, מוסיפה לאווירה זו גם הרגשה בלתי-יחנה ביותר?"

לגלג ח"כ הצ"כ פרץ ברנשטיין, שהצטרף לדברי באדר: "אינני חושב שזה יסכן את בטחונו המדינה במשנה או הענין יובר פה, וכך אני מציע לעשותו" משה סנה, המנהיג הקומוניסטי שחזר זה עתה מח צ'לארץ (וסיפר בכנסת כי הידיעה על חטיפת תבור הופיעה בהבלטה בעתון הצרפתי השוביני, להיסוד) חזר אף הוא על אותה נקודה יסודית. "אם קרה דבר כזה, יש לברר אותו, ויש לסמוך על תשובת השרים. ודאי ישיב פה שרי-המשטרה, ואני יודע איזו תשובה היתה הנכונה ביותר בפני — אילו היה קם ואומר: אינני יכול לענות על כך, זה ענין של השב"ב, אין לי שום שליטה על השב"ב (המשך בעמוד 8)